

VOLUNTARIETAT / OBLIGATORIETAT DE LA VIGILÀNCIA DE LA SALUT

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ	Pàg. 3
2. VOLUNTARIETAT DE LA VIGILÀNCIA DE LA SALUT: VALORS ÈTICS	Pàg. 4
3. VOLUNTARIETAT/OBLIGATORIETAT DE LA VIGILÀNCIA DE LA SALUT A LA LLEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS	Pàg. 6
4. VOLUNTARIETAT/OBLIGATORIETAT DE LA VIGILÀNCIA DE LA SALUT A LES DISPOSICIONS LEGISLATIVES VIGENTS D'APLICACIÓ LABORAL I DOCUMENTACIÓ RELACIONADA	Pàg. 9
5. VOLUNTARIETAT/OBLIGATORIETAT DE LA VIGILÀNCIA DE LA SALUT ALS CONVENIS COL·LECTIUS DE TREBALL	Pàg. 15
6. VOLUNTARIETAT/OBLIGATORIETAT DE LA VIGILÀNCIA DE LA SALUT SEGONS LA JURISPRUDÈNCIA	Pàg. 16
7. VOLUNTARIETAT/OBLIGATORIETAT DE LA VIGILÀNCIA DE LA SALUT: POSICIONAMENT DE LA <i>SOCIETAT CATALANA DE SEGURETAT I MEDICINA DEL TREBALL</i>	Pàg. 17
8. CONCLUSIONS	Pàg. 22

ANNEXOS

I. BIBLIOGRAFIA	Pàg. 23
II. TAULES COMPARATIVES SEGONS LES DISPOSICIONS LEGISLATIVES VIGENTS D'APLICACIÓ LABORAL I DOCUMENTACIÓ RELACIONADA	Pàg. 28

AGRAÏMENTS	Pàg. 34
-------------------	---------

1. INTRODUCCIÓ

Una de les tasques dels Professionals Sanitaris de la Medicina del Treball (PSMT) dels Serveis de Prevenció és la d'informar a l'empresari sobre la voluntarietat o l'obligatorietat de la Vigilància de la Salut (VS) per part dels seus treballadors.

La VS dels treballadors és un terme genèric que avarca procediments de recollida sistemàtica i anàlisi de dades de salut dels treballadors, principalment relacionades amb el treball, amb l'objectiu d'avaluar la salut de les persones que treballen i detectar precoçment possibles alteracions. La seva aplicació, tant a nivell individual com col·lectiu, té com a finalitat la protecció i promoció de la salut dels treballadors.

Els mitjans d'avaluació de la salut poden incloure: exàmens mèdics, controls biològics, enquestes de salut...

Determinar, però, la voluntarietat o l'obligatorietat de la VS per part dels treballadors pot esdevenir un dilema de difícil solució quan es pretén un estricte compliment legal.

L'objectiu d'aquest document és establir els criteris de bona praxi per part dels PSMT dels Serveis de Prevenció amb relació a la recomanació d'obligar o no als treballadors a sotmetre's a la VS.

2. VOLUNTARIETAT DE LA VIGILÀNCIA DE LA SALUT: VALORS ÈTICS

2.1. Valors ètics i legalitat

La *Declaració Universal dels Drets Humans* (article 3) reconeix que tothom té dret a la vida, a la llibertat i a la seguretat de la seva persona i, per tant, a la salut.

L'*Organització Mundial de la Salut*, en definir la salut com l'estat de perfecte benestar físic, psíquic i social (i no solament com l'absència de malaltia), introdueix el concepte de percepció individual en la valoració de l'estat de salut.

La *Constitució Espanyola* (article 43) declara el dret a la protecció de la salut dels ciutadans, i estableix que són els poders públics els responsables de tutelar la salut pública. Aquest principi de protecció de la salut, que correspon a l'*Estat*, està basat en els principis de llibertat i de justícia dels ciutadans.

La *Llei Bàsica Reguladora de l'Autonomia del Pacient i de Drets i Obligacions en Matèria d'Informació i Documentació Clínica* estableix el dret del pacient com a l'eix de les relacions clinicoassistencials, regulant que tota actuació en l'àmbit de la salut precisa (amb excepcions) el consentiment lliure i voluntari del pacient, un cop rebuda tota la informació disponible d'una manera comprensible i adequada a les seves necessitats.

La *Llei de Prevenció de Riscos Laborals* (LPRL), que és el marc legislatiu de l'activitat preventiva, en el seu article 22 especifica que l'empresari garantirà a tots els treballadors al seu servei la vigilància periòdica del seu estat de salut en funció dels riscos inherents al treball, respectant sempre el dret a la intimitat i a la dignitat del treballador i a la confidencialitat de tota la informació relacionada amb el seu estat de salut. A més, la LPRL estableix, com a norma general, la necessitat del consentiment voluntari per part del treballador per poder efectuar la VS, dret que pot perdre's excepcionalment en determinades circumstàncies.

La *Directiva 89/391/CEE*, que conté el marc jurídic general en el que opera la política de prevenció comunitària, tan sols assenyalava el dret dels treballadors a sotmetre's a una VS a intervals regulars, sense recollir supòsits d'obligatorietat.

2.2. Dilemes ètics

El principi ètic bàsic que ha de guiar als PSMT és el de vetllar per la salut i la seguretat del treballador.

La comunicació amb el treballador és bàsica per informar sobre les possibles repercussions que, en termes de salut, pot comportar la seva decisió d'acceptar o refusar la VS voluntària. En aquest sentit, la confiança del treballador en els PSMT és, tot sovint, un factor determinant i és precís garantir-li la confidencialitat de les dades referents a la seva salut.

Alhora, els PSMT han de tenir en compte les possibles conseqüències negatives (pèrdua de nivell socioeconòmic, acomiadament...) que se'n poden derivar d'un dictamen d'aptitud medicolaboral desfavorable (aptitud condicionada, no aptitud...). Aquesta possibilitat obliga a extremar la prudència en recomanar l'obligatorietat de la VS: no seria èticament acceptable establir uns criteris parcials, discriminatoris o arbitraris d'obligatorietat de la VS, que poguessin repercutir negativament sobre la salut del treballador al que es pretén protegir.

El consentiment del treballador ha de ser donat lliurement i podrà ser retirat en qualsevol moment del procés.

Per altra banda, la VS ha d'estar basada en evidències científiques contrastades i ha de ser específica per als factors de risc derivats del treball (etiologia i magnitud): el *Codi Internacional d'Ètica per als Professionals de la Salut Laboral* adverteix que els PSMT no poden cercar ni enregistrar informació personal que no sigui pertinent per a la protecció de la salut amb relació al treball.

Esdevé, per tant, imprescindible conscienciar als diferents agents socials (empresaris, sindicats, treballadors) de la plena independència professional dels PSMT, evitant qualsevol intent d'interferir en les seves actuacions.

No s'han d'acceptar intervencions sanitàries d'eficàcia dubtosa, amb la finalitat de justificar mesures preventives, ni proves no relacionades amb els riscos específics detectats, com a mitjà de selecció de personal.

D'altra banda, la negativa del treballador a practicar la VS obligatòria és un tema a solucionar entre empresari i treballador, mitjançant les mesures disciplinàries que cada empresa hagi establert. En aquest sentit, els PSMT han de quedar-ne al marge d'aquest conflicte, doncs cap disposició legal els atribueix responsabilitat alguna.

3. VOLUNTARIETAT/OBLIGATORIETAT DE LA VIGILÀNCIA DE LA SALUT A LA LLEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

L'article 22 de la LPRL exceptua el principi de voluntarietat de la VS periòdica en els següents supòsits:

- quan la VS sigui imprescindible per:
 - avaluar els efectes de les condicions de treball sobre la salut dels treballadors
 - verificar si l'estat de salut del treballador pot constituir un perill per a ell mateix
 - verificar si l'estat de salut del treballador pot constituir un perill per als demés treballadors o per a altres persones relacionades amb l'empresa
- quan estigui establert en una disposició legal amb relació a la protecció de riscos específics i activitats d'especial perillositat.

S'ha d'entendre, doncs, que l'obligatorietat és una excepció i tan sols l'ús fraudulent de l'excepció convertiria l'obligatorietat en norma.

La LPRL determina que en el cas que la VS periòdica sigui obligatòria per al treballador, cal l'informe previ dels seus representants, amb la intenció de limitar i regular les situacions d'obligatorietat. Però aquest informe no és vinculant per a l'empresa i, en cas d'oposició, l'empresari haurà de motivar la seva decisió.

Per la seva banda, l'article 25 de la LPRL fa referència a la garantia empresarial de protegir als treballadors especialment sensibles, circumstància que també pot condicionar l'obligatorietat de la VS.

3.1. Obligtorietat per avaluar els efectes de les condicions de treball sobre la salut dels treballadors

"Els reconeixements són obligatoris quan siguin imprescindibles per avaluar els efectes de les condicions de treball sobre la salut dels treballadors" (LPRL, art. 22).

Per condició de treball s'entén qualsevol característica d'aquell que pugui tenir una influència significativa sobre la generació de riscos per a la seguretat i la salut del treballador (art. 4 de la LPRL).

L'estudi de les condicions de treball defineix tres situacions possibles, basades en les seves conseqüències sobre la seguretat i la salut del treballador:

- **Efectes coneguts i no perjudicials.**
En aquestes condicions no té sentit plantejar l'obligatorietat de la VS.
- **Efectes coneguts i potencialment perjudicials** (pe, exposició a molts agents químics o biològics).
S'ha d'informar al treballador que es troba en unes condicions de treball probablement nocives i se li ha de recomanar la VS com a possible mesura de protecció de la salut. Però no esdevé ètic tolerar l'exposició d'un treballador a unes condicions de treball potencialment lesives: cal insistir que el factor preventiu prevalent per excel·lència és el desenvolupament del treball en condicions adequades d'higiene i seguretat.

- **Efectes poc coneguts o desconeguts** (pe., exposició a camps electromagnètics).
Els possibles efectes de les condicions de treball no estan suficientment avaluats. S'ha d'informar al treballador de la situació i recomanar-li la VS. Obligar-lo tampoc resultaria ètic, ja que equivaldria a tractar al treballador com animal d'experimentació.

3.2. Obligatorietat per verificar si l'estat de salut del treballador pot constituir un perill per al propi treballador

“Els reconeixements són obligatoris quan siguin imprescindibles per verificar si l'estat de salut del treballador pot constituir un perill per a ell mateix” (LPRL, art. 22).

La idea de protegir al treballador d'ell mateix és paternalista, ja que tota persona és lliure d'assumir els riscos dels que prèviament n'ha estat informada.

L'actitud protectora del legislador, no obstant, està justificada quan preval el dret a la integritat física sobre la llibertat individual. N'és un exemple quotidià la imposició de la conducció amb cinturó de seguretat o amb casc, i la seva falta és pot sancionar.

A més, en l'àmbit laboral, l'empresari pot ser responsable si el risc es materialitza, i per això és comprensible que pugui plantejar-se l'obligació de la VS quan s'objectivi qualsevol factor de risc laboral.

En aquest sentit, el *Tribunal Constitucional* (RTC 2004/196) resol que l'obligatorietat de la VS no pot imposar-se si únicament està en joc la salut del propi treballador quan no hi hagi un risc o un perill cert objectiu, i dictamina que l'examen de salut tan sols podrà ser obligatori si és “estricta i indispensable”.

En conseqüència, només pot imposar-se el supòsit d'obligatorietat si existeix una alta probabilitat de perill per al propi treballador, que comporti una gravetat considerable i quan la VS sigui l'única opció factible.

Per tant, pot determinar-se l'obligatorietat de la VS en el cas de treballadors amb incidents o accidents repetitius.

3.3. Obligatorietat per risc per a tercers

“Els reconeixements són obligatoris quan siguin imprescindibles per verificar si l'estat de salut del treballador pot constituir un perill per als demés treballadors o per a d'altres persones relacionades amb l'empresa” (LPRL, art. 22).

En aquest supòsit entren en joc els drets de terceres persones: existeix l'obligació de protegir la salut de tercers. No pot prevaldre la llibertat individual.

Es pot considerar obligatòria la VS quan esdevé indispensable per descartar el risc per a tercers condicionat per l'estat de salut d'un treballador (pe., capacitat visual i conducció).

També aquí es pot plantejar l'obligatorietat de la VS, en el cas de treballadors amb incidents o accidents repetitius, en els que puguin veure's afectades terceres persones.

3.4. Obligatorietat per a treballadors especialment sensibles

L'article 25 de la LPRL determina que l'empresari garantirà la protecció dels treballadors especialment sensibles. Aquests treballadors no seran empleats en llocs en els que ells mateixos o tercers s'hi puguin posar en perill o, en general, quan es trobin manifestament en situacions o estats transitoris que no responguin a les exigències psicofísiques dels respectius llocs de treball.

Aquest article és molt imprecís i la seva interpretació estricta condiciona l'obligatorietat de la VS en tots els casos amb la finalitat de conèixer si un treballador és d'especial sensibilitat.

4. VOLUNTARIETAT/OBLIGATORIETAT DE LA VIGILÀNCIA DE LA SALUT A LES DISPOSICIONS LEGISLATIVES VIGENTS D'APLICACIÓ LABORAL I DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Apart de la LPRL, existeixen altres normatives legals vigents que poden condicionar la VS, directament o indirecta.

Aquestes normatives, tant laborals (del *Ministeri de Treball*) com no estrictament laborals (promulgades per altres departaments ministerials), són d'obligat compliment, encara que siguin prèvies a la LPRL.

Per al seu estudi s'han revisat 41 disposicions legals vigents promulgades a partir de 1985.

A més, s'han analitzat 19 *Protocols de Vigilància Sanitària Específica* (PVSE), publicats pel *Ministeri de Sanitat i Consum*, i 10 *Guies de Bona Praxi* (GBP), editades pel *Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya*.

Els PVSE i les GBP són instruments elaborats per experts, que proporcionen criteris d'actuació, però no són d'obligat compliment.

Donat que el terme VS no apareix a totes les normatives legals (perquè no són laborals, o perquè són prèvies a la LPRL), s'assumeix com a VS els termes examen mèdic, reconeixement mèdic o equivalents, per tal de facilitar-ne l'anàlisi comparativa.

De l'estudi de la normativa vigent i de la documentació relacionada, basada en l'obligatorietat o la voluntarietat de la VS per part dels treballadors, se'n deriva la seva classificació en quatre grups genèrics:

1. vigilància de la salut obligatòria
2. vigilància de la salut condicionada
3. vigilància de la salut voluntària
4. vigilància de la salut no esmentada

4.1. Vigilància de la salut obligatòria

Tan sols 11 documents legals són categòrics en determinar l'obligatorietat de la VS:

1. *Ordre Ministerial sobre les Normes de Seguretat per a l'exercici d'Activitats Subaquàtiques*
2. *Reial Decret del Reglament General de Conductors*
3. *Reial Decret referent a Grues Torre*
4. *Ordre del Personal Ferroviari*
5. *Reglament d'Armes*
6. *Llei de Seguretat Privada*
7. *Reial Decret dels Treballadors del Mar*
8. *Reial Decret sobre jornades especials de treball, relatiu al temps de treball a l'Aviació Civil*
9. *Reial Decret sobre disposicions mínimes de seguretat i salut en el treball dels treballadors a l'àmbit de les Empreses de Treball Temporal*
10. *Instrucció Tècnica Complementària sobre la protecció dels treballadors contra la pols, amb relació a la Silicosis a les indústries extractives*
11. *Ordre Ministerial sobre el Reglament per a la prevenció de riscos i protecció de la salut per la presència de Clorur de Vinil Monòmer a l'ambient de treball*

Els 11 documents coincideixen en concretar que la VS ha de ser prèvia i, posteriorment, periòdica.

Per la seva banda, hi ha 2 PVSE relacionats amb la normativa legal examinada:

- el protocol sobre *Silicosi i altres pneumoconiosis* indica que “a una empresa amb risc de silicosi o de pneumoconiosi **s’ha de realitzar** una avaluació de la salut inicial, una vigilància de la salut a intervals periòdics...”; el protocol assimila examen de salut inicial a examen de salut previ
- el protocol del *Clorur de vinil monòmer* no especifica l’obligatorietat, si bé s’ha de pressuposar per la referència legal.

Existeixen 2 PVSE i 1 GBP que consideren obligatòria la VS, contradient parcialment la legislació en la que se basen. Concretament, són:

- *Agents citostàtics* (PVSE): “...la vigilància mèdica **ha de formar part** dels procediments propis de prevenció laboral enfront l’exposició a citostàtics”, i ho argumenta amb el fet que sempre pot existir algun grau de risc, independent del nivell d’exposició.
- *Agents anestèsics inhalatoris* (PVSE): “Els treballadors exposats a agents anestèsics inhalatoris **hauran de sotmetre’s** a un reconeixement inicial i a un reconeixement mèdic periòdic...”
- *Tuberculosi* (GBP): “La vigilància específica **s’ha de fer** a tot treballador...”

4.2. Vigilància de la salut condicionada

En aquest segon grup s’inclouen aquells documents que indiquen que la VS és obligatòria en determinades condicions.

4.2.1. Llei de Prevenció de Riscos Laborals

Els quatre supòsits d’excepció a la voluntarietat, ja comentats.

4.2.2. Reglament dels Serveis de Prevenció

Per referència a la LPRL, doncs no esmenta explícitament la voluntarietat ni l’obligatorietat de la VS.

Diferència el tipus d’examen de salut en funció del moment que es practica. És a dir, classifica els exàmens de salut en inicials, periòdics i per retorn al treball després d’una absència perllongada per motius de salut.

4.2.3. Llei General de la Seguretat Social

Determina l’obligatorietat dels exàmens de salut previs (abans de la contractació) i periòdics quan el lloc de treball pot comportar risc de malaltia professional.

La LPRL no regula la VS prèvia, ni tampoc revoca l’obligatorietat de la VS periòdica imposades per la *Llei General de la Seguretat Social*.

En conseqüència, aquesta situació equival a un dels supòsits d’excepció a la voluntarietat de la VS (“...quan estigui establert a una disposició legal amb relació a la protecció de riscos específics i activitats d’especial perillositat”).

Però, alhora, la normativa legal preventiva derivada de la LPRL especifica les condicions d’obligatorietat de la VS periòdica segons el factor de risc, contradient la *Llei General de la Seguretat Social*.

4.2.4. Reial Decret sobre els Equips de Protecció Individual

Els equips de protecció individual han de tenir en compte les condicions anatòmiques i fisiològiques i l’estat de salut del treballador, fet que pot condicionar l’obligatorietat de la VS.

4.2.5. Reial Decret dels Funcionaris del Cos Nacional de Policia

Condiciona l'obligatorietat de la VS a:

- l'existència d'alguna norma
- la necessitat de detectar patologies que suposin un risc greu per al treballador
- la necessitat de detectar patologies que suposin un risc greu per a tercers.

4.2.6. Reial Decret de la Guàrdia Civil

També condiciona l'obligatorietat a la necessitat de verificar si l'estat de salut del treballador pot constituir un perill per al propi treballador o per a tercers.

4.2.7. Reial Decret de les Forces Armades

L'obligatorietat de la VS ve condicionada pels següents supòsits:

- quan sigui imprescindible per avaluar els efectes de les condicions de treball sobre la salut del personal
- per verificar si el seu estat de salut pot constituir un perill per a ell mateix, per a la resta del personal o per a terceres persones relacionades
- els casos previstos a la LPRL (redundant).

4.2.8. Amiant

El RD especifica les condicions laborals d'exposició a l'amiant que determinen l'obligatorietat.

El PVSE remet a ordres ministerials derogades.

La GBP és, de fet, un programa de vigilància post-ocupacional de la salut dels treballadors que han estat exposats a l'amiant.

4.2.9. Plom

La legislació específica per al plom es troba al RD 374/2001, sobre agents químics, concretament als annexos I i II, que estableixen l'obligatorietat de la VS en dues circumstàncies:

- quan el treballador estigui exposat a una concentració de plom a aire superior a $0,075\text{mg}/\text{m}^3$, calculats de forma ponderada per un període de referència de quaranta hores setmanals, o a $0,15\text{mg}/\text{m}^3$ d'exposició diària
- quan el control biològic detecti en determinats treballadors un nivell de plom a sang superior a $40\mu\text{g}/100\text{ml}$

Aquesta segona circumstància esdevé, però, desconcertant:

- en primer lloc, obliga a determinats treballadors, sense concretar-ne els criteris de selecció, a sotmetre's a una extracció de sang
- en segon lloc, encara que la plumbèmia no és aïlladament una mesura de VS, n'és un paràmetre emprat en el context de la VS i, per tant, és incoherent que en sigui condicionant.

En conclusió, s'hauria d'entendre que la VS (encara que tan sols fos per determinar la concentració de plom a sang) és obligatòria quan existeix una concentració ambiental de plom superior a la referida al RD.

El PVSE remet a l'Ordre Ministerial derogada.

La GBP en cap moment esmenta l'obligatorietat, però té la referència legal vigent.

4.2.10. Activitats mineres

El RD del 1985, previ a la LPRL, obliga a la VS prèvia i periòdica als treballadors que desenvolupin tasques subterrànies, i específicament quan existeix risc de pneumoconiosi.

Els RRDD posteriors, de 1996 i 1997, condicionen l'obligatorietat a la legislació vigent, a l'ús del sector, als convenis col·lectius i als acords d'empresa.

4.2.11. Radiacions ionitzants

Els RRDD i el PVSE obliguen a la VS als treballadors de categoria A.

4.2.12. Agents químics

El RD obliga a l'empresa a portar a terme la VS dels seus treballadors quan l'avaluació de riscos posi de manifest l'existència d'un risc per a la salut dels treballadors. En conseqüència, la VS ve imposada sempre que existeix un risc per a la salut degut a un agent químic.

Tot seguit, però, el RD acota les condicions d'obligatorietat per al treballador en els següents casos:

- quan estigui establert legalment (pe., plom)
- quan sigui imprescindible per avaluar els efectes de les condicions de treball sobre la salut del treballador degut al fet que:
 - no es pugui garantir que l'exposició del treballador al risc estigui suficientment controlada
 - el treballador sigui d'especial sensibilitat.

Per tant, és una normativa controvertida, que enfronta una extensa obligació empresarial a unes condicions concretes d'obligatorietat per part del treballador.

4.2.13. Òxid d'etilè

El PVSE considera que els professionals exposats han de sotmetre's a la VS en funció del nivell d'exposició.

4.2.14. Crom

La GBP d'entrada recomana la VS específica en determinades condicions ambientals d'exposició. Però posteriorment, considera que ha d'existir un seguiment periòdic en funció dels resultats de la vigilància efectuada.

4.2.15. Soroll

El RD condiciona l'obligatorietat de la VS dels treballadors a l'existència d'un risc per a la seva salut (determinada a l'avaluació de riscos), alhora que garanteix el dret dels treballadors a aquesta mateixa VS. És, per tant, una normativa equívoca que enfronta drets i obligacions.

El PVSE remet al RD derogat i no fa referència a l'obligatorietat de la VS.

La GBP determina el nivell d'exposició diària a partir del qual és obligatòria la VS, si bé no coincideix plenament amb el nivell de pic de soroll que marca el RD.

4.2.16. Vibracions

El RD obliga a l'empresari a portar a terme la VS quan l'avaluació de riscos posi de manifest l'existència d'un risc per a la salut dels treballadors.

De nou, es tracta d'una normativa equívoca, com en el cas anterior, que oposa l'obligació empresarial amb el dret del treballador a la protecció de la seva salut.

4.2.17. Agents biològics

El PVSE considera que la VS és obligatòria en el cas d'exposició a virus de transmissió sanguínia, quan l'estat de salut del treballador pot constituir un risc per a ell o per a tercers.

4.2.18. Manipuladors d'aliments

El RD no menciona ni la VS, ni la LPRL, doncs no està orientat a protegir la salut dels treballadors, sinó la salut dels consumidors (per això, la manipulació d'aliments com a factor de risc laboral s'ha de tractar des del punt de vista dels agents biològics i de les patologies que se'n deriven).

Però el RD destaca tres fets que incideixen en la VS:

- els exàmens de salut previs no són una mesura preventiva eficaç en la transmissió alimentària de malalties
- els manipuladors d'aliments han d'informar al seu responsable si pateixen una malaltia de transmissió alimentària o d'altres patologies que puguin causar la contaminació directa o indirecta dels aliments per microorganismes patògens,

amb la finalitat de valorar conjuntament la necessitat de sotmetre's a un examen mèdic

- amb caràcter extraordinari les autoritats sanitàries competents poden exigir la realització d'exàmens i proves analítiques oportunes per protegir la salut dels consumidors, sense especificar qui els ha de practicar.

4.2.19. Risc elèctric

El RD sobre risc elèctric condiona l'obligatorietat de la VS al treball en alta tensió.

4.3. Vigilància de la salut voluntària

En aquest grup s'inclouen aquells documents que no determinen l'obligatorietat de la VS i, per tant, ha d'entendre's que és voluntària.

4.3.1. Agents cancerígens

El RD obliga a l'empresari a oferir la VS als treballadors exposats.

4.3.2. Cadmi

La GBP no especifica l'obligatorietat.

4.3.3. Mercuri

La GBP no especifica l'obligatorietat.

4.3.4. Plaguicides

El PVSE indica que el protocol serà aplicat als treballadors exposats, sense determinar-ne l'obligatorietat per part d'aquests.

4.3.5. Manipulació manual de càrregues

El RD remarca el dret dels treballadors a la VS.

El PVSE no assenyala l'obligatorietat.

4.3.6. Postures forçades

El PVSE no especifica l'obligatorietat.

4.3.7. Moviments repetitius d'extremitats superiors

El PVSE no especifica l'obligatorietat.

4.3.8. Traumatismes de repetició d'extremitats superiors

La GBP no especifica l'obligatorietat.

4.3.9. Pantalles de visualització de dades (PVD)

El RD insisteix en l'obligació empresarial d'oferir la VS.

El PVSE no determina l'obligatorietat.

4.3.10. Agents biològics

El RD reitera l'obligació empresarial d'oferir la VS.

La GBP repeteix el RD.

4.3.11. Brucel·losi

La GBP recomana la VS.

4.3.12. Neuropaties per pressió

El PVSE no especifica l'obligatorietat.

4.3.13. Asma laboral

El PVSE no especifica l'obligatorietat.

4.3.14. Alveolitis al·lèrgiques extrínseques

El PVSE no especifica l'obligatorietat.

4.3.15. Dermatosi laborals

El PVSE no especifica l'obligatorietat.

4.4. Vigilància de la salut no esmentada

A la normativa que s'indica tot seguit es fa referència directa o indirecta a la LPRL, però no específicament a la VS:

1. *Atmosferes explosives*
2. *Centres militars*
3. *Emissions radioelèctriques*
4. *Legionel·losi*
5. *Obres de la construcció*
6. *Tallers penitenciaris*
7. *Treball en altura*
8. *Treballador autònom*

4.5. Observacions

La lectura detallada de tota la documentació exposada posa en evidència l'obligatorietat de la VS en menys casos dels que semblaria a primera vista, essent confusa en molts altres.

En termes estadístics, els 41 documents legals analitzats es classifiquen en un dels quatre grups genèrics amb els següents percentatges:

- VS obligatòria: 27% (11 documents)
- VS condicionada: 44% (18 documents)
- VS voluntària: 10% (4 documents)
- VS no esmentada: 19% (8 documents)

També es posa de manifest la falta de propietat a l'emprar termes com inicial o previ, assimilant-los. És el cas de:

- els PVSE sobre *amiant, silicosis i altres pneumoconiosis, òxid d'etilè, plaguicides i radiacions ionitzants*
- la GBP sobre el *cadmi*.

En darrer lloc, recordar que els protocols d'*asma laboral, alveolitis al·lèrgiques extrínseques, neuropaties per pressió i dermatosis laborals* són guies mèdiques de patologies derivades de l'exposició a factors de risc laboral. Per tant, no són equivalents a factors de risc.

5. VOLUNTARIETAT/OBLIGATORIETAT DE LA VIGILÀNCIA DE LA SALUT ALS CONVENIS COL·LECTIUS DE TREBALL

De l'anàlisi de 792 convenis col·lectius se'n dedueix que la majoria dels mateixos es limita a fer referència a la legislació bàsica en matèria de prevenció de riscos laborals, sense aprofundir en el seu desenvolupament.

Entre els convenis col·lectius (CC) que fan referència a la salut laboral se'n desprèn que:

- la majoria dels CC no distingeix entre VS específica i reconeixements mèdics inespecífics
- la majoria dels CC considera la voluntarietat de la VS per part dels treballadors com a norma, encara que sempre contempla l'obligació empresarial d'oferir-la
- alguns CC fan referència als reconeixements mèdics previs obligatoris, però tot sovint com part del procés de selecció de personal
- alguns CC imposen l'obligatorietat de la VS prèvia a empreses d'alimentació, amb la intenció d'evitar la transmissió de malalties infeccioses
- alguns CC determinen l'obligatorietat de la VS inicial, si bé pocs assenyalen l'especificitat de la VS
- alguns CC resolen l'obligatorietat de la VS periòdica (inclús per als usuaris de PVD)
- molts CC estableixen una periodicitat anual per oferir els exàmens de salut als treballadors, siguin o no específics
- en pocs CC es fa referència explícita a la VS després d'una absència perllongada, o a la VS per canvi d'activitat dins l'empresa.

En conclusió, els CC tan sols aporten més controvèrsia al dilema obligatorietat/voluntarietat de la VS: només en comptades ocasions determinen l'obligatorietat i, a més, aquesta esdevé pràcticament gratuïta a la llum del que disposa la LPRL, la qual cosa genera seriosos dubtes sobre la seva legitimitat.

6. VOLUNTARIETAT/OBLIGATORIETAT DE LA VIGILÀNCIA DE LA SALUT SEGONS LA JURISPRUDÈNCIA

La jurisprudència, que recull les interpretacions de les normes jurídiques per part dels Tribunals, no està reconeguda a *Espanya* com a *Font de Dret* directe, però de fet, ho és en la mesura que ajuda a configurar els *Principis Generals del Dret*.

Sobre els pronunciaments a 12 *Sentències* (de les 270 revisades) se'n dedueix:

- el risc de malaltia professional condiona l'obligatorietat de la VS, ja que:
 - l'absència de VS es pot sancionar quan es declara una malaltia professional, per falta de mesures de seguretat
 - la inexistència de la constància escrita de la renúncia voluntària del treballador exposat a factors de risc, que puguin derivar en malaltia professional, pot suposar una sanció per a l'empresa, per falta de vigilància
- l'objecció de violació de la intimitat (com a dret constitucional) amb relació a la pràctica de la VS és un argument discutible:
 - la no existència del consentiment informat per a la realització d'una prova mèdica, que no tingui relació amb els factors de risc laboral, suposa una violació de la intimitat del treballador
 - no es considera, però, la violació de la intimitat quan:
 - l'objectiu és protegir la salut de tercers, davant la denúncia d'una conducta perillosa d'un treballador
 - una prova mèdica es considera imprescindible per determinar una aptitud medicolaboral, perquè guarda relació amb els factors de risc laboral: el *Tribunal Suprem* sentència que "*sempre que es respectin la dignitat i la confidencialitat de les dades de la salut i tinguin relació amb els riscos laborals greus sense desviament de la seva finalitat... no pot considerar-se l'obligatorietat com una intromissió il·legítima a l'àmbit de la intimitat personal*"

7. VOLUNTARIETAT/OBLIGATORIETAT DE LA VIGILÀNCIA DE LA SALUT: POSICIONAMENT DE LA SOCIETAT CATALANA DE SEGURETAT I MEDICINA DEL TREBALL

La *Societat Catalana de Seguretat i Medicina del Treball* (SCSMT) considera que l'ofertament de la VS per part de l'empresa, amb l'objectiu de protegir la salut dels treballadors, ha de mantenir-se com una obligació legal, i l'empresa ha de facilitar-ne al treballador el seu accés.

Així mateix, la SCSMT reitera que l'acceptació de la VS per part del treballador ha de ser, com a norma, voluntària.

Encara que la decisió final sempre és de l'empresari, els PSMT han d'assessorar a empresa i treballador sobre l'obligatorietat o voluntarietat de la VS per part del treballador, en funció dels factors de risc laboral, sense oblidar unes premisses fonamentals:

- el treball és un medi de vida
- l'avaluació de l'aptitud psicofísica no equival a l'examen de la destresa o habilitat per desenvolupar un lloc de treball (la qual cosa correspon a l'empresa)
- l'existència d'un factor de risc laboral condiciona un perill per a la salut dels treballadors, en major o menor magnitud; per tant, el perill no desapareix seleccionant als treballadors, sinó eliminant-ne el factor de risc
- la VS d'un treballador exposat a un risc laboral és un dret del treballador, i mai ha de ser emprat en el seu perjudici
- el treballador que no se sotmet a la VS obligatòria per a un lloc de treball, no pot ocupar-lo
- la protecció de la seguretat i la salut de tercers preval sobre la llibertat individual.

Apart de les consideracions ètiques, la determinació de l'obligatorietat ha d'ajustar-se a la normativa legal vigent. Però la seva aplicació estricta pot convertir-se en un despropòsit quan:

- les obligacions empresarials entren en conflicte amb els drets més fonamentals dels treballadors com a persones: el dret al treball, a la llibertat i a la dignitat
- es disposa d'una normativa desfasada i/o equívoca, i existeixen buits legals; hi ha nombrosos factors de risc per als que no hi ha legislació laboral específica amb referència a la VS (radiacions no ionitzants, càrrega mental, nanopartícules...)

Per tot això, la SCSMT exposa el seu posicionament referent a la voluntarietat i l'obligatorietat de la VS per part dels treballadors, ensems que reivindica la VS com activitat sanitària. Per tant, considera que és precís facilitar al treballador l'accés a la VS, independentment de periodicitats preestablertes i en detriment de la VS de connotacions burocràtiques i legalistes desenvolupada en el context de l'obligació empresarial, essent indispensable la confiança de treballadors i empreses en el criteri professional imparcial, aliè a interessos econòmics o de qualsevol altre tipus.

7.1. Definicions

Es recorden les següents definicions legals:

- VS prèvia (*Llei General de la Seguretat Social*): la que es practica abans de la contractació del treballador
- VS inicial (*Reglament dels Serveis de Prevenció*): la que es practica per primer cop després de la incorporació al treball o després de l'assignació de tasques específiques amb nous riscos per a la salut
- VS periòdica (*Reglament dels Serveis de Prevenció*): VS posterior a la inicial, que es practica amb una freqüència determinada

- VS en reiniciar el treball després d'una absència perllongada per motius de salut (*Reglament dels Serveis de Prevenció*)
- VS periòdica perllongada més enllà de la fi de la relació laboral (*Llei de Prevenció de Riscos Laborals*).

7.2. Consentiment informat per a la prevenció de riscos laborals

Tot treballador ha d'estar informat per escrit de:

- les condicions de treball i els factors de risc relacionats amb el lloc de treball que ocupa o que ocuparà
- les mesures preventives requerides per al lloc de treball, especificant-ne drets i obligacions
- les condicions de salut que contraindiquin l'exposició del treballador als factors de risc del lloc de treball
- el contingut de la VS amb relació als factors de risc del lloc de treball
- les situacions en les que la VS és obligatòria i les possibles conseqüències negatives derivades de la seva pràctica
- la garantia mèdica en el tracte confidencial de tota la informació relacionada amb el seu estat de salut
- el tipus i tractament de la informació derivada de la VS: orientacions diagnòstiques, recomanacions mèdiques i preventives, estudis epidemiològics...
- el Servei de Prevenció de Riscos Laborals de l'empresa al que pot dirigir-se i mitjà d'accés al mateix.

La signatura d'aquest document per part del treballador conforme ha rebut tota aquesta informació preventiva, la compren i l'accepta, correspondria al consentiment informat per a la prevenció de riscos laborals.

La SCSMT considera que l'empresa ha d'entregar aquest document a tots els treballadors, preferentment abans de la contractació. També ha de proporcionar per escrit les posteriors modificacions que se'n produïssin.

7.3. Aptitud medicolaboral

Actualment, tot examen medicolaboral que es practica conclou amb un dictamen d'aptitud medicolaboral que, desgraciadament, pot degenerar en un "aprovat" o un "suspenes" per al treball: les empreses poden acomiadar als seus treballadors quan l'aptitud és restrictiva o condicionant (i, per suposat, quan un treballador no és apte), si demostren que no poden adaptar el seu lloc de treball ni reubicar al treballador.

Aquesta realitat suposa, doncs, el fracàs de la prevenció.

Per aquest motiu, la SCSMT reconeix la necessitat d'un replantejament de la situació actual, basat en dos conceptes indicats a la pròpia LPRL (article 22, punt 4): "*l'empresari i les persones o òrgans amb responsabilitats en matèria de prevenció han de ser informats de les conclusions que se'n derivin dels reconeixements efectuats amb relació a l'aptitud del treballador pel desenvolupament del lloc de treball, o amb la necessitat d'introduir o millorar les mesures de protecció i prevenció*" i "*les dades relatives a la vigilància de la salut dels treballadors no poden ser emprades amb fins discriminatoris ni en perjudici del treballador*".

En definitiva, la SCSMT considera que el dictamen d'aptitud medicolaboral (apte, apte condicionat, no apte...) tan sols s'ha d'emetre en cas que la VS sigui obligatòria. En la resta de situacions els PSMT proporcionaran les recomanacions escaients a treballador i empresa, sense aptituds.

Els objectius d'eliminar el dictamen d'aptitud medicolaboral de la VS voluntària són:

- fomentar l'accés de la VS per part dels treballadors, sense risc de perdre el seu lloc de treball

- evitar possibles conflictes que poden generar les aptituds condicionades, tant per als treballadors com per a les empreses
- evitar el greuge comparatiu amb els treballadors que refusen la VS voluntària i que segueixen ocupant el seu lloc de treball sense cap aptitud
- obtenir informació veraç de l'estat de salut dels treballadors amb relació als factors de risc, que permeti:
 - proporcionar a treballador i empresa recomanacions adequades en matèria preventiva
 - facilitar els estudis epidemiològics de la població treballadora.

7.4. Vigilància de la salut i malalties professionals

El risc de patir una malaltia professional, contemplat a la *Llei General de la Seguretat Social*, no hauria de condicionar l'obligatorietat de la VS, donat que:

- la pràctica de l'examen de salut previ a l'exposició no preveu la malaltia professional si es mantenen els factors de risc laboral
- no totes les patologies que tenen relació amb el treball estan incloses a la llista tancada de malalties professionals del *Reial Decret 1299/2006*, pel qual s'aprova el *Quadre de Malalties Professionals en el Sistema de la Seguretat Social*
- els treballadors poden desconèixer l'existència de patologies latents, o poden amagar informació sobre patologies existents (amb la finalitat d'ocupar un lloc de treball), que aconseguen passar desapercebudes a l'exploració física o a les proves complementàries habituals.

Per aquests motius, la SCSMT estima indispensable la reforma de la *Llei General de la Seguretat Social* en els seus articles 196 i 197.

7.5. Vigilància de la salut obligatòria

La SCSMT considera obligatòria la VS per a l'exercici de les següents activitats laborals i/o professions únicament quan existeixi risc per a la seguretat i salut de tercers:

1. conductors professionals de vehicles de motor (perquè la periodicitat marcada a la normativa vigent pot no ser suficient)
2. conductors i maquinistes ferroviaris
3. maneig de grues
4. personal de vol
5. treballadors del mar
6. treballadors sanitaris que realitzin procediments invasius, que puguin predisposar a exposicions a virus de transmissió sanguínia (virus de l'hepatitis B o C, VIH) a tercers
7. treballs amb tinença i/o ús d'armes
8. treballs en altures
9. treballs en espais confinats
10. treballs subaquàtics.

Esdevé imprescindible la creació d'una via legal de coordinació i comunicació entre els professionals sanitaris dels serveis mèdics acreditats per a l'expedició dels carnets/certificats/licències/títols de determinades activitats i els PSMT dels Serveis de Prevenció, amb la finalitat d'evitar o resoldre possibles conflictes (pe., quan es dictamina una no aptitud per a la conducció a un treballador amb permís de circulació vigent).

Fins i tot es pot plantejar una regularització legal dels Serveis de Prevenció com a entitats acreditades per a l'expedició d'aquelles titulacions (com ho ha estat pels treballs amb risc d'exposició a radiacions ionitzants).

Per altra banda, també es considera obligatòria la VS en cas de treballadors amb incidents o accidents repetitius en els que puguin veure's afectades terceres persones (siguin o no de l'empresa), o quan tan sols existeix risc per al propi treballador però se sospita que l'alta

accidentalitat està motivada per problemes de salut del treballador. En aquestes circumstàncies, l'empresa ha de procedir amb precaució, guiada pel seu assessor laboral, per evitar possibles situacions d'abús o d'assetjament laboral sobre els treballadors.

7.6. Vigilància de la salut voluntària

En coherència amb el que s'ha plantejat fins el moment, la VS ha de ser voluntària per als treballadors en qualsevol altra situació no contemplada en el punt anterior.

7.7. Treballadors discapacitats

Es considera obligatòria la VS per a persones en situació d'incapacitat permanent o amb minusvalidesa quan es donin les condicions plantejades en el *Punt 7.5 (VS obligatòria)*.

El consentiment informat per a la prevenció de riscos laborals ha de ser proporcionat al treballador i/o al seu representant legal si aquell hagués estat declarat incapaç.

7.8. Treballadors menors

La normativa legal vigent sobre el treball de menors és el *Decret de 1957, pel qual es regulen els treballs prohibits als menors*.

Per tant, un menor pot ocupar un lloc de treball en el que no existeixin els factors de risc especificats en el citat *Decret*.

La SCSMT també considera que la VS només pot ser obligatòria en els casos especificats en el *Punt 7.5 (VS obligatòria)* i recomana l'actualització de la legislació amb referència als menors.

El consentiment informat per a la prevenció de riscos laborals ha de ser proporcionat al treballador i al seu representant legal.

7.9. Treballadores en període de gestació, puerperi o lactància

L'avaluació de riscos ha d'indicar si un lloc de treball pot ser ocupat per una treballadora en període de gestació, de puerperi o de lactància. El *RD 298/2009* amb relació a *l'aplicació de mesures per a promoure la millora de la seguretat i de la salut en el treball de la treballadora embarassada, que ha donat a llum o en període de lactància*, proporciona informació en aquest sentit.

En el cas que la treballadora pugui ocupar el lloc de treball, s'ha de recomanar la pràctica de la VS i concretar la seva periodicitat en funció dels factors de risc.

7.10. Reincorporació després d'absència perllongada per motius de salut

Els treballadors que es reincorporen al seu lloc de treball després d'estar en situació d'incapacitat temporal poden precisar la VS, no tant per la durada de la mateixa (que no està legalment definida) com per la patologia causant.

Novament, es considera obligatòria la VS en els casos especificats en el *Punt 7.5 (VS obligatòria)*.

7.11. Empreses de treball temporal

Donat que els factors de risc laboral són idèntics tant per als treballadors de l'empresa usuària com per als de l'empresa de treball temporal, no hauria d'existir distinció entre uns i altres per determinar l'obligatorietat: la VS només pot ser obligatòria en els casos especificats en el *Punt 7.5 (VS obligatòria)*. Alhora, també se'ls ha de proporcionar el consentiment informat per a la prevenció de riscos laborals.

S'estima convenient que la pràctica de la VS correspongui als PSMT del Servei de Prevenció de l'empresa usuària, per evitar problemes derivats de la possible falta d'informació per part de l'empresa usuària a l'empresa de treball temporal.

7.12. Treballadors en contracte de pràctiques

Els contractes de pràctiques no tenen consideració de contractes laborals i, per tant, no els és d'aplicació la normativa de prevenció de riscos laborals.

Però com els treballadors en pràctiques haurien de tenir els mateixos drets i obligacions en matèria preventiva que la resta de treballadors exposats als factors de risc, també se'ls ha de proporcionar el consentiment informat per a la prevenció de riscos laborals i condicionar l'obligatorietat de la VS als casos especificats en el *Punt 7.5 (VS obligatòria)*.

7.13. Treballadors autònoms

La *Llei del Treballador Autònom* no contempla la VS per a aquest col·lectiu.

Però si la VS es considera una mesura de seguretat i salut per als treballadors en general, també ho hauria de ser per als autònoms, amb els mateixos criteris establerts que per a la resta de treballadors i, per tant, obligatòria en els casos especificats en el *Punt 7.5 (VS obligatòria)*.

8. CONCLUSIONS

1. La Vigilància de la Salut de les persones que treballen és un dret dels treballadors, de la que n'és responsable l'empresari: l'empresari té l'obligació d'oferir la Vigilància de la Salut al treballador
2. L'acceptació de la Vigilància de la Salut per part del treballador, com a norma, ha de ser voluntària
3. La Vigilància de la Salut obligatòria, per ella mateixa, no és sinònim d'acció preventiva eficient
4. La imposició de la Vigilància de la Salut al treballador és admissible èticament i legal quan:
 - 4.1. existeix risc per a la salut de tercers
 - 4.2. existeix risc per al propi treballador amb alta accidentalitat motivada per possibles problemes en la seva salut
5. El dictamen d'aptitud medicolaboral tan sols s'ha d'emetre quan la Vigilància de la Salut és obligatòria. En cas contrari, és suficient proporcionar les recomanacions oportunes a treballador i a empresa, sense aptitud
6. Un treballador no pot ocupar un lloc de treball sense una aptitud medicolaboral favorable quan s'ha determinat que la Vigilància de la Salut és obligatòria per a aquest lloc de treball
7. El consentiment informat per a la prevenció de riscos laborals garanteix al treballador la informació necessària que precisa per decidir, amb criteri, acceptar o refusar la Vigilància de la Salut
8. L'apropament dels PSMT als treballadors i la confiança mútua entre ambdós són fonamentals per al desenvolupament de l'activitat preventiva
9. Esdevé imprescindible establir vies de col·laboració i treball entre els PSMT i el Sistema de Salut (tant públic com privat), amb la finalitat d'agilitar processos i optimitzar recursos
10. Es considera necessària l'adequació de la normativa legal vigent a la realitat sociolaboral actual

*Societat Catalana de Seguretat i Medicina del Treball
Barcelona, gener de 2010*

ANNEX I:
BIBLIOGRAFIA

1. **Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears (ACMCB)**. "Diccionari Enciclopèdic de Medicina". Enciclopèdia Catalana, Segona Edició 2000, 210 pp
2. **Agence de Santé Publique du Canada**. «*Procédure de l'évaluation de santé au travail (incluant les évaluations de l'aptitude au travail)*»
3. **BASELGA-MONTE, Manuel**: "Vigilància de la Salut (Glossari)". Archivos de Prevención de Riesgos Laborales. 2001 : 4 (3) : 128 - 132
4. **Consell General del Poder Judicial**: CENDOJ- Cercador del Sistema de Jurisprudència. Microsoft Internet Explorer. <http://www.poderjudicial.es/jurisprudencia/>
5. **Constitució Espanyola** de 1978
6. **Decàleg de la valoració de l'aptitud per treballar**. Grup de Treball sobre la Valoració de l'Aptitud per treballar. Archivos de Prevención de Riesgos Laborales. 2007
7. **Declaració Universal dels Drets Humans**. Assemblea General de les Nacions Unides, de 10 de desembre de 1948
8. **Decret de 26 de juliol de 1957, pel que es regulen els treballs prohibits a la dona i als menors** (derogat en relació al treball de les dones per la Llei 31/1995). BOE núm. 217 de 26 de agost
9. **Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, Barcelona**: "Guies de Bona Praxis per a la Vigilància de la Salut dels Treballadors".
<http://www.gencat.net/salut/depsan/units/sanitat/html/ca/dir146/doc5254.html>
10. **DÍAZ de FREIJO LÓPEZ, Santiago**: "Ética y Salud Laboral". Medicina y Seguridad del Trabajo, vol 1, nº 0, 2004
11. **Directiva 89/391/CEE** del Consell, de 12 de juny de 1989, relativa a l'aplicació de mesures per promoure la millora de la seguretat i de la salut dels treballadors en el treball
12. **Institut d'Estudis Catalans (I.E.C.)**: "Diccionari de la Llengua Catalana". Novembre 1998, Quarta Reimpresió de la Primera Edició, Barcelona -Palma - València
13. **International Commission on Occupational Health-ICOH**: "Codi internacional d'ètica per als professionals de la salut ocupacional", actualització 2002.
http://www.icohweb.org/core_docs/code_ethics/spanish.pdf
14. **La Llei**. Grup Wolters Kluwer. Jurisprudència Laboral.
<http://www.lalei.net/bdatos/menulab.htm>
15. **LAST, John M.**: "Diccionario de Epidemiología". Barcelona, 1989. Salvat Editores. S.A., xv + 200pp. (versió castellana de la 2ª edició original americana: "A Dictionary of Epidemiology" . Òxford Universiti Press, Inc. New York 1988)
16. **LEX NOVA Seguretat i Salut Laboral**. Editorial Lex Nova. Jurisprudencia Laboral.
<http://www.lexnova.es/jurisprudencialaboral>
17. **Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat**. BOE núm. 102 de 29 d'abril
18. **Llei 23/1992, de 30 de juliol, de Seguretat Privada**. BOE núm. 186 de 4 d'agost
19. **Llei 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscos Laborals**. BOE núm. 269 de 10 de novembre
20. **Llei 41/2002, de 14 de novembre, Bàsica Reguladora de l'Autonomia del Pacient i de Drets i Obligacions en Matèria d'Informació i Documentació Clínica**. BOE núm. 274 de 15 de novembre
21. **Llei 20/2007, de 11 de juliol, de l'Estatut del Treballador Autònom**. BOE núm. 166 de 12 de juliol
22. **Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal**, BOE núm. 298, de 14-12-1999, pp. 43088-43099
23. **MARTÍNEZ FONS, D.**, Universitat Pompeu Fabra, "La vigilància de la salut a la doctrina del TC. El principi de voluntarietat i la interpretació d'excepcions", Aranzadi Social 19/2004, BIB 2005/408
24. **Taula Rodona de la Tarda, X Diada de la Societat Catalana de Seguretat i Medicina del Treball**: "La Gestió de la Confidencialitat de les Dades de Salut Laboral". Barcelona, any 2000
25. **Taula Rodona del Matí, XI Diada de la Societat Catalana de Seguretat i Medicina del Treball**: "Protocols per a la Vigilància de la Salut dels Treballadors. Un repte per a la Medicina i la Infermeria del Treball". Barcelona, any 2001

26. **Taula Rodona del Matí, XV Diada de la Societat Catalana de Seguretat i Medicina del Treball:** "Elements pel disseny de la Vigilància de la Salut dels Treballadors". Barcelona, any 2005
27. **Taula Rodona del Matí, XVI Diada de la Societat Catalana de Seguretat i Medicina del Treball:** "La Vigilància Col·lectiva de la Salut dels Treballadors als Serveis de Prevenció". Barcelona, any 2006
28. **Taula Rodona del Matí, XVII Diada de la Societat Catalana de Seguretat i Medicina del Treball:** "Voluntarietat/Obligatorietat de la Vigilància de la Salut". Barcelona, any 2007
29. **Ministeri de Sanitat i Consum (MSC), Madrid:** "Protocolos de vigilancia sanitaria específica de los trabajadores". <http://www.msc.es/salutConLaboral/viglTreballadors/Protocolos.htm>
30. **OIT: "Principis directius tècnics i ètics relatius a la vigilància de la salut dels treballadors"**. Sèrie Seguretat i Salut en el Treball, Núm. 72 . Ginebra OIT,1998, ix+44 pàgs.
31. **Ordre de 14 d'octubre de 1997, pel que s'aproven les Normes de Seguretat per a l'Exercici d'Activitats Subaquàtiques.** BOE núm. 280 de 22 de novembre
32. **Ordre de 9 d'abril de 1986 pel que s'aprova el Reglament per a la prevenció de riscos i protecció de la salut per la presència de Clorur de Vinil Monòmer en el lloc de treball.** BOE núm. de 6 de maig
33. **Ordre FOM/2520/2006, de 27 de juliol, pel que es determinen les condicions per a l'obtenció de títols i habilitacions que permeten l'exercici de les funcions del Personal Ferroviari relacionades amb la seguretat, així com el règim dels centres de formació d'aquest personal i dels de valoració de la seva aptitud psicofísica.** BOE núm. 183 de 2 d'agost
34. **Ordre ITC/2585/2007, de 30 d'agost, pel que s'aprova la Instrucció Tècnica Complementària 2.0.02.** BOE núm. 215 de 7 de setembre
35. **Reial Acadèmia Espanyola:** "Diccionario de la Lengua Española", Real Academia Española, Madrid 20ª Ed. 1984
36. **Reial Decret 1124/2000, de 16 de juny, pel que es modifica el Reial Decret 665/1997, de 12 de maig, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a Agents Cancerígens durant el Treball.** BOE núm. 145 de 17 de juny
37. **Reial Decret 1215/1997, de 18 de juliol pel que s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut per a la utilització per part dels treballadors dels Equips de Treball.** BOE núm. 188 de 7 d'agost
38. **Reial Decret 1311/2005, de 4 de novembre, sobre la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors enfront els riscos derivats o que se'n puguin derivar de l'exposició a Vibracions Mecàniques.** BOE núm. 265 de 5 de novembre
39. **Reial Decret 137/1993, de 29 de gener, pel que s'aprova el Reglament d'Armes.** BOE núm. 55 de 29 de gener
40. **Reial Decret 1389/1997, de 5 de setembre, pel que s'aproven les disposicions mínimes destinades a protegir la seguretat i la salut dels treballadors a les Activitats Mineres.** BOE núm. 240 de 7 d'octubre
41. **Reial Decret 150/1996, de 2 de febrer, pel que es modifica l'article 109 del Reglament General de Normes Bàsiques de Seguretat Minera.** BOE núm. 59 de 8 de març
42. **Reial Decret 818/2009, de 8 de maig, pel que s'aprova el Reglament General de Conductors.** BOE núm. 138 de 8 de juny
43. **Reial Decret 1627/1997, de 24 d'octubre, pel que s'estableixen disposicions mínimes de seguretat i salut a les Obres de Construcció.** BOE núm. 256 de 25 d'octubre
44. **Reial Decret 1696/2007, de 14 de desembre, pel que es regulen els Reconeixements Mèdics d'Embarcament Marítim.** BOE núm. 313 de 31 de desembre
45. **Reial Decret 179/2005, de 18 de febrer, sobre prevenció de riscos laborals a la Guàrdia Civil.** BOE núm. 49 de 26 de febrer
46. **Reial Decret 1932/1998, de 11 de setembre, d'adaptació dels capítols III i V de la Llei 31/1995, de 8 de Novembre, de Prevenció de Riscos Laborals, a l'àmbit dels Centres i establiments militars.** BOE núm. 224 de 18 de setembre
47. **Reial Decret 2/2006, de 16 de gener, pel que s'estableixen normes sobre prevenció de riscos laborals a l'activitat dels funcionaris del Cos Nacional de Policia.** BOE núm. 14 de 17 de gener

48. **Reial Decret 202/2000, de 11 de febrer, pel que s'estableixen les normes relatives als Manipuladors d'Aliments.** BOE núm. 48 de 25 de febrer
49. **Reial Decret 216/1999, de 5 de febrer, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut en el treball dels treballadors a l'àmbit de les Empreses de Treball Temporal.** BOE núm. 47 de 24 de febrer
50. **Reial Decret 2177/2004, de 12 de novembre, pel que es modifica el Reial Decret 1215/1997, de 18 de juliol, pel que s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut per a la utilització per part dels treballadors dels equips de treball, en matèria de Treballs Temporals en Altura.** BOE núm. 274 de 13 novembre
51. **Reial Decret 286/2006, de 10 de març, sobre la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició al Soroll.** BOE núm. 60 de 11 de març
52. **Reial Decret 294/2004, de 20 de febrer, pel que es modifica el Reial Decret 1561/1995, de 21 de setembre, sobre jornades especials de treball, amb relació al temps de treball a l'Aviació Civil.** BOE núm. 50 de 27 de febrer
53. **Reial Decret 349/2003, de 21 de març, pel que es modifica el Reial Decret 665/1997, de 12 de maig, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a Agents Cancerígens durant el treball, i pel que s'amplia el seu àmbit d'aplicació als Agents Mutàgens.** BOE núm. 82 de 5 d'abril
54. **Reial Decret 374/2001, de 6 d'abril sobre la protecció de la salut i seguretat dels treballadors contra els riscos relacionats amb els Agents Químics durant el treball.** BOE núm. 104 de 1 de maig
55. **Reial Decret 39/1997, de 17 de gener, pel que s'aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció.** BOE núm. 27 de 31 gener
56. **Reial Decret 396/2006, de 31 de març, pel que s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut, aplicables als treballs amb risc d'exposició a Amiant.** BOE núm. 86 de 11 d'abril
57. **Reial Decret 487/1997, de 14 d'abril, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut, relatives a la Manipulació Manual de Càrregues que comporti riscos, en particular dorsolumbars, per als treballadors.** BOE núm. 97 de 23 d'abril
58. **Reial Decret 488/1997, de 14 d'abril, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut, relatives al treball amb equips que inclouen Pantalles de Visualització.** BOE núm. 97 de 23 d'abril
59. **Reial Decret 525/2002, de 14 de juny, sobre el control de compliment de l'Acord Comunitari relatiu a l'Ordenació del temps de treball de la Gent del Mar.** BOE núm. 152 de 26 de juny
60. **Reial Decret 604/2006, de 19 de maig, pel que es modifica el Reial Decret 39/1997, de 17 de gener, pel que s'aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció, i el Reial Decret 1627/1997, de 24 d'octubre, pel que s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut a les Obres de Construcció.** BOE núm. 127 de 29 de maig
61. **Reial Decret 614/2001, de 8 de juny, sobre disposicions mínimes per a la protecció de la salut i seguretat dels treballadors enfront el Risc Elèctric.** BOE núm. 148 de 21 de juny
62. **Reial Decret 664/1997, de 12 de maig, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a Agents Biològics durant el treball.** BOE núm. 124 de 24 de maig
63. **Reial Decret 665/1997, de 12 de maig, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a Agents Cancerígens durant el treball.** BOE núm. 124 de 24 de maig
64. **Reial Decret 681/2003, de 12 de juny, sobre la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors exposats als riscos derivats d'Atmosferes Explosives en el lloc de treball.** BOE núm. 124 de 24 de maig
65. **Reial Decret 773/1997, de 30 de maig, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut, relatives a la utilització pels treballadors d'Equips de Protecció Individual.** BOE núm. 140 de 12 de juny
66. **Reial Decret 782/2001, de 6 de juliol, pel que es regula la relació laboral de caràcter especial dels Penats que realitzin activitats laborals en Tallers Penitenciaris i la protecció de Seguretat Social dels sotmesos a Penes de Treball en Benefici de la Comunitat.** BOE núm. 162 de 7 de juliol

67. **Reial Decret 783/2001, de 6 de juliol, pel que s'aprova el Reglament sobre Protecció Sanitària contra Radiacions Ionitzants.** BOE núm. 178 de 26 de juliol
68. **Reial Decret 1085/2009, de 3 de juliol, pel que s'aprova el Reglament sobre instal·lació i utilització d'Aparells de Raigs X amb fins de diagnòstic mèdic.** BOE núm. 173 de 18 de juliol
69. **Reial Decret 836/2003, de 27 de juny, pel que s'aprova una nova Instrucció Tècnica Complementària «MIE-AEM-2» del Reglament d'Aparells d'Elevació i Manutenció, referent a Grues Torre per a obres o d'altres aplicacions.** BOE núm. 170 de 17 de juliol
70. **Reial Decret 298/2009, de 6 de març, pel que es modifica el Reial Decret 39/1997, de 17 de gener, pel que s'aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció, amb relació a l'aplicació de mesures per promoure la millora de la seguretat i de la salut en el treball de la Treballadora embarassada, que hagi donat a llum o en període de lactància.** BOE núm. 57 de 7 de març
71. **Reial Decret 863/1985, de 2 d'abril, pel que s'aprova el Reglament General de Normes Bàsiques de Seguretat Minera.** BOE núm. 140 de 12 de juny
72. **Reial Decret 865/2003, de 4 de juliol, pel que s'estableixen els criteris higiènic-sanitaris per a la prevenció i control de la Legionel·losi.** BOE núm. 171 de 18 de juliol
73. **Reial Decret 1755/2007, de 28 de desembre, de prevenció de riscos laborals del Personal Militar de les Forces Armades i de l'organització dels Serveis de Prevenció del Ministeri de Defensa.** BOE núm. 16 de 18 de gener
74. **Reial Decret 1066/2001, de 28 de setembre, pel que s'aprova el Reglament que estableix condicions de protecció del domini públic radioelèctric, restriccions a les emissions radioelèctriques i mesures de protecció sanitària, enfront a Emissions Radioelèctriques.** BOE núm. 91 de 16 d'abril
75. **Reial Decret Legislatiu 1/1994, de 20 de juny, pel que s'aprova el Text Refós de la Llei General de la Seguretat Social.** BOE núm. 154 de 29 de juny
76. **Reial Decret Legislatiu 1/1995, de 24 de març, pel que s'aprova el Text Refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors.** BOE núm. 72 de 25 de març
77. **Reial Decret Legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, pel que s'aprova el Text Refós de la Llei sobre Infraccions i Sancions a l'Ordre Social.** BOE núm. 189 de 8 d'agost
78. **SAN MARTÍN MAZZUCCONI, C.:** *"La vigilància de l'estat de salut dels treballadors: voluntarietat i periodicitat dels reconeixements mèdics"*, Revista del MTAS 53, 181-202
79. **SCSMT, Grup de Treball "Infermeria del Treball" de la SCSMT:** *"Les Competències Professionals de la Infermeria del Treball"*. Archivos de Prevención de Riesgos Laborales, 2006; 9 (2) 89-93
80. **SERRA C., BROTONS A., PLANA M., BENAVIDES F.G., MAQUEDA J.,** en nom del Grup de Treball sobre les competències professionals dels metges del treball. *"Les competències professionals dels metges del treball"*. Barcelona: Mutual Ciclops, 2003
81. **Servei d'Autorització i Registre d'Entitats, Centres i Serveis sanitaris.** *"Indicadors de salut laboral a Catalunya, any 2003"*. Direcció General de Recursos Sanitaris. Departament de Salut. Barcelona, setembre 2005
82. **SOLÉ, M^{ED}., PIQUÉ T., BULTÓ M.:** *"La vigilància de la salut en la normativa de prevenció de riscos laborales"*. Centro Nacional de Condiciones de Trabajo. NTP 471
83. **"The American Heritage diccionari"**. A Laurel Book. Bantam Doubledai Dell Publishing Inc., New York 3^a Ed. 1994
84. **THOMSON ARANZADI:** Jurisprudència
<http://www.aranzadi.es/index.php/informacionjuridica/jurisprudencia>.
85. **WIKIPEDIA:** "L'enciclopèdia lliure". <http://es.wikipedia.org/>

ANNEX II:

TAULES COMPARATIVES SEGONS LES DISPOSICIONS LEGISLATIVES VIGENTS D'APLICACIÓ LABORAL I DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

VIGILÀNCIA DE LA SALUT OBLIGATÒRIA

LEGISLACIÓ / FACTOR DE RISC	DOCUMENTS	ANY	VIGILÀNCIA DE LA SALUT					ESPECIFICA PERIODICITAT	REFERÈNCIA LEGAL
			PRÈVIA	INICIAL	PERIÒDICA	POST-OCU.	EXTRA		
ACTIVITATS SUBAQUÀTIQUES	O.M. 14/10/1997	1997	☒		☒			☒	
CONDUCCIÓ DE VEHICLES	R.D. 818/2009	2009	☒		☒		☒	☒	
GRUISTA	R.D. 836/2003	2003	☒		☒				
PERSONAL FERROVIARI	ORDRE FOM/2520/2006	2006	☒		☒		☒	☒	
ARMES	R.D. 137/1993	1993	☒		☒		☒	☒	
SEGURETAT PRIVADA	LLEI 23/1992	1992	☒		☒		☒		
TREBALLADORS DEL MAR	R.D. 1696/2007	2007	☒	☒	☒			☒	
AVIACIÓ CIVIL	R.D. 294/2004	2004	☒		☒				
EMPRESSES DE TREBALL TEMPORAL	R.D. 216/1999	1999	☒		☒				
SILICOSI	ITC/2585/2007	2007	☒		☒		☒	☒	
SILICOSI I ALTRES PNEUMOCONIOSI	PVSE	2001	☒		☒	☒		☒	RR.DD. 863/1985-150/1996-1389/1997
COLORUR DE VINIL MONÒMER	O.M. 09/04/1986	1986	☒		☒			☒	
COLORUR DE VINIL MONÒMER	PVSE	1999		☒	☒			☒	OM. 9/4/86
AGENTS CITOSTÀTICS	PVSE	2003		☒	☒	☒	☒	☒	RR.DD. 665/1997-1124/2000-374/2001
AGENTS ANESTÈSICS INHALATORIS	PVSE	2001		☒	☒			☒	R.D. 374/2001
TUBERCULOSI	GBP	2003	☒		☒		☒	☒	R.D. 664/1997

VIGILÀNCIA DE LA SALUT CONDICIONADA (1)
NORMATIVA GENERAL I SECTORIAL

LEGISLACIÓ	DOCUMENTS	ANY	VIGILÀNCIA DE LA SALUT					ESPECIFICA PERIODICITAT	REFERÈNCIA LEGAL
			PRÈVIA	INICIAL	PERIÒDICA	POST-OCU.	EXTRA		
LLEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS	LLEI 31/1995	1995			☒	☒			
REGLAMENT DELS SERVEIS DE PREVENCIÓ	R.D. 39/1997	1997		☒	☒	☒	☒	LLEI 31/1995	
LLEI GENERAL DE LA SEGURETAT SOCIAL	R.D.L. 1/1994	1994	☒		☒				
EQUIPS DE PROTECCIÓ INDIVIDUAL	R.D. 773/1997	1997							
FUNCIONARIS COS NACIONAL POLICIA	R.D. 2/2006	2006			☒				
GUÀRDIA CIVIL	R.D. 179/2005	2005			☒				
FORCES ARMADES	R.D. 1755/2007	2007			☒	☒			

VIGILÀNCIA DE LA SALUT CONDICIONADA (2)

FACTORS DE RISC LABORAL

FACTOR DE RISC	DOCUMENTS	ANY	VIGILÀNCIA DE LA SALUT					ESPECIFICA PERIODICITAT	REFERÈNCIA LEGAL
			PRÈVIA	INICIAL	PERIÒDICA	POST-OCU.	EXTRA		
AMIANT	R.D. 396/2006	2006	☒		☒	☒			
AMIANT	PVSE	1999	☒		☒	☒		☒	OO.MM. DEROGADES
AMIANT	GBP	2006				☒			R.D. 396/2006
PLOM	R.D. 374/2001	2001							
PLOM	PVSE	1999	☒	☒	☒		☒	☒	O.M. DEROGADA
PLOM	GBP	2004	☒	☒	☒		☒	☒	R.D. 374/2001
ACTIVITATS MINERES	R.D. 863/1985	1985	☒		☒				
ACTIVITATS MINERES	RR.DD. 150/1996-1389/1997	1996-1997	☒		☒				
RADIACIONS IONITZANTS	RR.DD. 783/2001-1085/2009	2001-2009	☒		☒		☒	☒	
RADIACIONS IONITZANTS	PVSE		☒	☒	☒		☒	☒	R.D. 783/2001
AGENTS QUÍMICS	R.D. 374/2001	2001							
ÒXID D'ETILÈ	PVSE	2003	☒		☒		☒	☒	RR.DD. 665/1997 1124/2000 374/2001
CROM	GBP	2004	☒		☒		☒	☒	RR.DD. 665/1997 1124/2000 374/2001
SOROLL	R.D. 286/2006	2006			☒			☒	
SOROLL	PVSE	2000		☒	☒		☒	☒	R.D. 1316/1989
SOROLL	GBP			☒	☒		☒	☒	R.D. 286/2006
VIBRACIONS	R.D. 1311/2005	2005			☒		☒		
AGENTS BIOLÒGICS	PVSE	2001	☒		☒		☒	☒	R.D. 664/1997
MANIPULADORS D'ALIMENTS	R.D. 202/2000	2000					☒		
RISC ELÈCTRIC	R.D. 614/2001	2001							

VIGILÀNCIA DE LA SALUT NO ESMENTADA

LEGISLACIÓ	DOCUMENTS	ANY	COMENTARIS
ATMOSFERES EXPLOSIVES	R.D. 681/2003	2003	
CENTRES MILITARS	R.D. 1932/1998	1998	PERSONAL LABORAL I FUNCIONARIS CIVILS
EMISSIONS RADIOELÈCTRIQUES	R.D. 1066/2001	2001	PROTECCIÓ SANITÀRIA DEL PÚBLIC EN GENERAL
LEGIONEL·LOSI	R.D. 865/2003	2003	
OBRES DE LA CONSTRUCCIÓ	R.D. 1627/1997	1997	
TALLERS PENITENCIARIS	R.D. 782/2001	2001	
TREBALL EN ALTURA	R.D. 1215/1997	1997	
TREBALLADOR AUTÒNOM	LLEI 20/2007	2007	

AGRAÏMENTS

La SCSMT agraeix el treball realitzat per a l'elaboració d'aquest Document de Posicionament a:

- *Dr. Manel Baselga i Monte*
- *DUI. Montse Bassa García*
- *Dra. Montserrat Cortijo Sardà*
- *Dra. Elena Costa Farré*
- *Dra. Montserrat Figueras Bajona*
- *Dr. Javier Funes Artiaga*
- *Dra. Mª José Higuera Pubill*
- *Dra. Marga León Sampol*
- *DUI. Albert Marsal Monge*
- *Dr. Jordi Planas Domingo*
- *Dra. Charo Rodríguez Cánovas*
- *Dr. Martí Rodríguez Molar*
- *Dra. Mari Cruz Rodríguez Jareño*
- *DUI. Mercè Serra Secall*
- *Dra. Amèlia Sos Sequeiro*

La SCSMT vol dedicar aquest document a la memòria del *Dr. Manel Baselga i Monte*, reconeixent-li el mestratge del seu vast coneixement científic amb inesgotable vocació didàctica i amb profund esperit crític, agraint-li una vida de treball dedicada, fins els seus darrers dies, a la salut de les persones que treballen i als seus companys de professió, tant metges com infermers.

Nota

S'ha considerat oportú emprar formes masculines en la redacció del document per facilitar-ne la seva lectura, sense que això suposi cap discriminació en sentit de gènere.

**Societat Catalana de Seguretat
i Medicina del Treball**